

M. N. MŰZEM KÖNYVTÁRA
Hírlap-Könyvtár
Növekednapló
1899. 139.

Előfizetési feltételek

belyben házhoz hordva vagy vidékre postán küldve:
Egész évre 6 frt — kr.
Fél évre 3 frt — kr.
Negyedévre 1 frt 50 kr.

Hirdetések díja:

□ centiméterenként 3 kr. Kereskedők és gyárosok külön árkedvezményben részesülnek.

Bélyegdíj 30 krajczár.

Nyílt tér sora 20 kr.

KÖZÉRTDEK

POLITIKAI, TÁRSADALMI ÉS KÖZGAZDASÁGI LAP.

Szerkesztőség

és kiadóhivatal:

Nagyenyedi
Könyvnyomda és Papír-
árugár részvénytársaság
Főter 38. szám alatt,

hova ugy a lap szellemi részét illető közlemények, mint az előfizetések és hirdetések bérmentesen küldendők.

Kéziratok nem adatnak vissza.

Megjelenik hetenkint kétszer: csütörtökön és vasárnap.

Meggfontolva.

Az osztrák Reichsrathot a magyar kormány követelésének megfelelőleg megnyitották és ezzel a magyar képviselőház ama kéuszer előtt áll, hogy rövid idő alatt határozni kell magatartása tárgyában. A kiegészítő javaslatok immár mind a két állam parlamentjében tárgyalás alá jöhetnek; kérdés tehát, a kettő közül melyik veszi magára az ódiomot, hogy megakadályozza a szerződés megkötését, ha t. i. az létre jön. Az osztrák Reichsrath pártjának titkos értekezleteiről kiszivárgó hírek megerősítik azon feltevést, hogy a csodálatos rövidlátással megvert s Magyarország ellen vad dühvel viseltető osztrák pártok többsége ezt az ódiomot a magyar törvényhozás nyakába szeretné varrni és a formákhoz való merev ragaszkodást fogja felelőssé tenni a lényeg megsemmisítéséért. Miatán azonban nálunk köztudomású, hogy a szerződéses állapotot nem akarják felbontani, hanem a törvény rendelkezései mellett, ezek pontos megtartásával, ahhoz ragaszkodnak, tehát kétszeresen is elengedhetetlen, hogy még egyszer és alaposan, elfogultság nélkül gondolkozzunk az ügy felett és megfontoltságunk eredménye szerint állapítsuk meg a modus procedendi-t.

Az osztrák birodalmi gyűlés vagy lehetővé teszi a gazdasági kiegyezés tárgyalását, vagy nem; a német pártok vagy munkaképessé teszik a birodalmi gyűlést, vagy megmaradnak obstrukciójuk mellett. Ez utóbbi esetben sem politikus, sem okos nem lenne, ha a magyar ellenzék ugyanazt a terrorisztikus eszközt alkalmazná és azoknak az osztrák pártoknak a malomra hajtaná a vizet, melyek a kiegyezést nem csupán a nyelvrendeletek, hanem annak merituma miatt is megobstruálnák. A magyar ellenzék pártok semmiképp sem erezhetik magukat arra hivatottaknak, hogy ők lassák el az osztrák baloldal dolgát.

A birodalmi gyűlés „nagy-német” pártjai lehetlenné teszik a gazdasági kiegyezés létrejöttét a nyelvkérdés miatt és mindent megobstruálnak, míg a nyelvrendeletet vissza nem vonják. De ha az osztrák német pártok a viszonyok nyomása alatt készek lennének a kiegyezési javaslatok tárgyalásába belemenni, ezt azzal a szándékkal tennék, hogy a kiegyezést részleteiben vessék el, mert azt Ausztriára nézve elfogadhatatlannak tartják. Az osztrák parlament nézete szerint a kiegyezési javaslatokban foglalt előnyök Magyarországra részére tulyomóak (?) és azok teljesítése

Ausztria részéről nagyobb áldozatokat igényel. Hogy jogilag és pontos számítás szerint Magyarországnak igaza van, azzal ők nem törődnek.

Magyarországon természetesen másképpen áll a dolog. A kiegyezési javaslatok már rég óta a parlament és a nyilvános megvitatás előtt vannak és az egész idő alatt egyetlen egy hang sem emelkedett a szerződés pontozatai ellen. Nem is közgazdasági érdekekről beszélnek, melyeket mint nehézségeket, érvényesítenek a szerződés létrejötté ellen, hanem pusztán egy tarthatatlan politikai program forszírozásáról van szó, mely a két állam gazdasági különválását első lépésnek tekinti a perszonal unióhoz, és a függetlenségi párt az, melynek jelzett álláspontját idő- és szelszerűnek ugyan nem, de következetesnek lehetne tartani.

Sajátságos azonban a nemzeti párt magatartása, mely párt nyíltan beismeri, hogy a kormány javaslatai számos és teljes fontossággal bíró gazdasági előnyöket foglalnak magukban Magyarország javára; mely párt szívesen elismeri, hogy az Ausztriával eddig kötött szerződések egyike sem nyújtott oly sok hasznosat és gazdaságilag előnyöset, mint a Bánffy-minisztérium által beterjesztett kiegyezési javaslatok; mely párt ugyan a közös vámtérfelét hívének is vallja magát, de épp oly nyíltan bevallja azt is, hogy neki Bánffy miniszterelnökkel nagy leszámolása van s ezért nem akarja megszavazni azokat a javaslatokat, melyeket minden más miniszterelnöknek a legnagyobb meglepődéssel megszavazna.

Lelkiismeretes népképviselőknek illenek gondolkodni a felett, vajjon járja-e az, hogy mellekérdések miatt melyek az ügygel semmi összefüggésben nincsenek, megakadályoznak oly szerződést, mely az országra nézve rendkívül fontos. Ott a nyelvkérdés, itt a személyes gyűlölet az, ami a népek jólétének és az összes közgazdasági érdekek fejlődésének ellenáll. Bizony, bizony innen is, túl is még egyszer magukba szállhatnának és megfontolhatnák, vajjon jó lesz-e, ha mindent úgy tesznek, mint tervezik.

Erzsébet királynék emlékezete a törvényhozásban.

Szeptember hó 30-án még egyszer fellobbant a kegyelet gyászoltárának tüze a képviselőházban s amire ezredéves történelmünkben még egyetlen példa sincs:

törvénybe iktatta egy királyné emlékezetét. Igen, mert Erzsébet királyné valósította meg igazán, egészen Magyarország királynéjának valódi eszményképét, követendő magasztos ideálképpen ragyogván örök időkre.

A képviselőház Szivák Imre előadó szép beszéde után egy szívvel, egy lélekkel, egyhangulag fogadta el a törvényjavaslatot, mely következőleg hangzik:

„Törvényjavaslat dicsőült Erzsébet királyné emlékének törvénybe iktatásáról.

Ó császári és királyi felségét, Erzsébet királynét, a Mindenható kifürkészhetetlen akarata elszólítván az élők sorából, a törvényhozás a Megdicsőültnek emléket a következőkben örökíti meg:

1. §. Hón szeretett dicsőült Erzsébet királynéknak, a haza jövő nemtőjének a nemzet hála-jával és kegyeletével őrzött áldott emléket törvénybe iktatja.

2. §. Elhatározza, hogy a megdicsőülthöz méltó emlék állíttassék fel az ország fővárosában, önként megindult országos adakozás útján begyűlt összegek felhasználásával; s e célból a szükséges intézkedések országos bizottság kiküldésével azonnal megtéssenek.

3. §. A tett intézkedésekről, azok eredményéről s az emlék ügyéről általában az országgyűlés mindkét Házában minden év végén jelentés teendő mindaddig, míg az emlék tetteleg fel nem lesz állítva.

4. §. A törvény kihirdetése után azonnal életbe lép s végrehajtásával a minisztérium bizatik meg.”

Nagy-Enyed, 1898. szept. 29.

(A Bethlen-főiskola tanárainak és ifjúságának jóindulatú figyelmébe.)

Nagyjaink emléket feljegyző a történelem, tetteiket gondosan kutatja az utókor buvára s életüket követendő nemes példaképpen állítja nemzedékről nemzedékre. Vannak, kiknek emléket emel érczből, vagy márványba vési nevüket a hálás kegyelet.

Ezt a hálás kegyeletet ápolni, a haza nagyjainak dicső példáit magasztalni, követésre ajánlani első sorban a tanintézetek feladata, s bizonyára a haza hála-jára számíthat az az iskola, mely legtöbbet mutathat fel volt tanítványai közül olyanokat, kik a haza védelmében, vagy a politikai, a tudományos, a culturalis, a

TÁRCZA.

Erzsébet királyné emlékezete.

Itta és a Bethlen-kollégium gyász-ünnepén, 1898. szeptember 28-án, elmondotta Fogarasi Albert főgimnáziumi tanár.

Még fülünkbe csengnek a nagy nemzeti riadó megrázó hangjai, még most is hevesebben dobog szívünk, ha a közelmultra gondolunk, amikor Árpád nemzete Hón szeretett királyával és királynéjával ország-világ előtt zárta le ezer éves multjának roppant számadását, amikor Bethlen Gábor lelkes tábora majdnem háromszáz év örömeivel, bánatával vette ki a maga dicső osztályrészét. Akkor mi is szívünkre tettük kezünket s hálainával, ajkunkon hallgattuk a nemzet szívének dobogását. Most ismét szívünkre tesszük kezünket, ismét hallgatjuk a nemzet szívének dobogását, csendesen, néma áhitattal; ajkunk megint imát rebeg. Oh, de szívünket most nem az öröm, nem a lelkesedés dobogtatja; ajkunk imája nem a hála-érzelemből fakad. Alig kezdtük meg a második ezer évet, és már elvesztettük azt, ami az első ezer év végén nemzetünk felvirulásának legdrágább záloga volt; elvesztettük azt, aki a második ezer év boldogságának alapkövébe a szeretet, béke és egyetértés drágaköveit tette le szent örökségül a jövő nemzedékek számára.

Elvesztettük Erzsébet királynét.

Tegyük a szívünkre kezünket! hallgassuk a nemzet szívének dobogását, csendesen, néma áhitattal! És olvassuk el abból veszteségünk nagyságát! Olvassuk el,

hogy ki volt nekünk Erzsébet királyné! Nincs magyar szív, amely érezni, nincs magyar lélek, amely eszmélni tud, hogy kérésünkre némán maradjon, ki ne táruljon.

Azok között, akiknek istentől ihletett szívéből az örök szeretet és véghetetlen jóság majdnem csodás bőségben áramlott ki, a magyar nemzet már ott a messze multban, a századok mélyén is látott, ismert egy Erzsébetet, akit a legenda és a hagyomány Szent Erzsébet néven örökölt meg. II. Endre magyar király leánya volt. A sors úgy akarta, hogy távol idegenben, mint a thüringiai tartománygróf hitvese és özvegye töltse el rövid, de jótékonyágban, emberfeletti önmegtagadásban, női erényekben annál gazdagabb életét. Az egyház szentté avatta. A legenda csodákat regél róla. Halálra vált betegek gyógyítását, halottak feltámadását tulajdonítja neki életében és halála után. Földi maradványai ott pihennek messze német földön; de szellemét visszahozta s nevé viselő templomokban, jótékony intézetekben örököltette meg a nemzeti kegyelet.

Ez az átörökölt kegyelet azt sugja nekünk, hogy a magyar nemzetet a gondviselés kárpótolta akkori vesztéséért, hogy a német föld élő alakban adta vissza a mi Erzsébetünket akkor, amikor szerencsétlen hazánkban oly nagy szüksége volt az engesztelő szeretet csodálatos hatalmára.

Ez a második Erzsébet Miksa bajor herceg és Ludovika hercegné második leánya volt; 1837-ben, a sztarembergi tó mellett fekvő hercegi kastélyban született december 24-dikén. Szülői körében nevedkedett.

A szeretet és jóság első iskolája is itt és a vidék szégyenei, árvái közt nyílt meg előtte. Mint valami jóságos tündérgyermek osztogatta kötenykeiből a sok jót a szegény gyermekeknek. Öt éves volt, amikor egy vele egykoru falusi leánykát kimentett a tóból. Egy percig sem habozott; beleugrott ruhástól a vízbe és szerencsésen kihuzta a fuldokló gyermeket. Egyik sétáján kísérői elvesztették, s mikor megtalálták, csodálkozva látták, hogy a kis Sziszzi, mert ez volt kényeztető neve, egészen neki hevülve gyűjtögette kötenykejébe a száraz rózsát egy törődött vén asszony számára, sőt nevelőnőjét is kérte, hogy segítsen neki. Szívének jósága, lelkiének nemessége éveivel nőttön-nőtt. És a természet mesteri keze ezt a gyönyörű lelket a legszébb külső alakba foglalta. Ennyi nagy és nemes tulajdonságának csak az lehetett méltó rendeltetése, hogy népeket boldogítson. Ezt a rendeltetést megtalálta s be is töltötte a hatalmas Ausztria ifjú császáranak megtalálta a magyar királynak oldalán, mint boldog hitves, mint a legjobb királyasszony.

Nehéz, nagy beteg volt a magyar nemzet akkor, amikor őt az országok és népek sorsát intező legfőbb hatalom kivezélte szülőföldjéről. Hit és bizalom megtört, a jobb jövőbe vetett remény veszni indult. És mégis valami csodás sejtelenként járta át a szíveket az a tudat, hogy az uralkodó épen onnan hozta hitvesét, ahonnan az első koronás királynak, Szent Istvánnak neje, a bajor Gizella jött. De ez csak a véletlen műve volt. A sejtelennek is inkább a szépséges fejedelmi ara szívjóságának messzeszárnyaló hirt adta meg erejét. És lám, a sejtelen bevált. A császári menyasz-

művészeti téren fényes eredményt értek el, vagy éppen korszakot alkottak életük nemes munkájával.

Jegyezze fel ezek neveit, szerezzé meg ezek képeit, szobrait az illető tanintézet s mutasson rájuk, mint akik életük nagy példáival igazolták azt a szellemet, mely ez intézet falai között léven meghonosítva, betöltötte és magasabb szárnyalásra készítette az ő lelkeket is.

Münchenben a technika pompás épületének lépcsőházában fekete márvány táblákon arany betűkkel vannak feljegyezve azon technikusok nevei, kik a német-francia háborúban vitézül küzdve elestek a hazáért. A városháznál pedig a szintén ez alkalommal elhullott müncheni polgárok nevei vannak márványba vésvé. E szép példát a mi sokat szenvedett városunkban is láthatjuk a sétaterén emelt emléken, hol a vitézül küzdött tanulókat neveit olvashatjuk.

Szeretném, ha ezt tovább folytatnók és pedig első sorban a fényes multu Bethlen-főiskolában, melynek bizonyára nagy jövője lesz, ha híven, lelkesen teljesíti fényes missióját tanári kara, előjárásága, tanuló ifjusága. Erős a hitem, hogy mindenik betölti fontos hivatását; de kell, hogy a nyilvános közélet is, melynek társadalmá mindig oly szoros kapcsolatban állott ez intézettel, kísérje és ellenőrizze figyelemmel, szeretettel mindezek tevékenységét.

Szeretném, ha a Bethlen-főiskola szép aulájának falába márvány táblákat helyeznének el, melyekbe nagy tetteikkel dicsőséget szerzett tanulóinak neveit vésnék be, hogy állandóan ott tündököljenek és példájukra emlékeztetve buzdítólag hassanak az ifjuságra.

Csak például említem fel Körösi Csoma Sándor, b. Kemény Zsigmond, Barabás Miklós festő, b. Kemény Dénes, gróf Mikó Imre, Zeyk Miklós tanár, Mester Károly dalköltő, dr. Kovács Ödön neveit, kik fényes helyet foglalnak el hazánk jelesei sorában. — tündököljenek hát arany betűkkel a mi saját otthonunkban is, melyet nevéssé, híressé ök és társaik tettek. Csak elő kell venni a mult századok nagy férfainak életrajzát, csak körül kell tekintenünk azok között, kik kiváló helyet foglaltak el hazánk közéletében, — örvendező szívvel tudjuk meg, hogy mily sokan indultak ki dicsőséggel küzdeni az életbe e főiskola falai közül. Azt talán mondanom se kell, hogy szigorú legyen a mérték, melylyel bírálunk, s hogy életében senkinek sem vészhetik nevét a dicsőségjeljesek táblájára.

Akiknek a hazai közvélemény s a történelem szigorú kritikája megadta az elismerés palmaágát, azoknak neveit örökítsük meg. Azt hiszem, hogy a jó példát, mely a kegyelet s a nemes büszkeség együttes érzelméből fakad s mely nemes intencióval bír, nem fogja senki sem kicsinyes hiuságnak tekinteni, hanem követni fogják mások is.

T. B.

Az erdélyi sósfürdőkről.

Előadás a VIII. magyar balneológiai kongresszuson Budapest, 1898. márczius hó 28-án. Tartotta dr. Bikfalvy Károly, bányász- és fürdőorvos (Maros-Ujvár.) Különlenyomat a balneológiai egyesület 1898-iki évkönyvéből

(Folytatás.)

A marosujvári sósfürdő fokozatos fejlődését legjobban tünteti fel a fürdő évi bevételének fokozatos emelkedése. A fürdővendégek számának kimutatása nem ad oly pontos képet a fürdő forgalmáról, mivel ebbe az átutazó, egyszeres fürdő vendégek nem vétettek fel. Amint az utolsó 14 évről szóló hivatalos adatok, melyeket az alábbi táblázatban mutatok be, bizonyítják a marosujvári sósfürdő évi bevétele 14 év alatt meghatszorozódott.

1884-ben	volt a fürdő bevétele	frt	731.20
1885-ben	" " " " "	"	889.55
1886-ban	" " " " "	"	999.10
1887-ben	" " " " "	"	1165.95
1888-ban	" " " " "	"	1242.40
1889-ben	" " " " "	"	1898.29
1890-ben	" " " " "	"	2689.40
1891-ben	" " " " "	"	2488.60
1892-ben	" " " " "	"	3116.60
1893-ban	" " " " "	"	3087.65
1894-ben	" " " " "	"	3193.80
1895-ben	" " " " "	"	3678.25
1896-ban	" " " " "	"	4247.35
1897-ben	" " " " "	"	4329.45

E kimutatás a marosujvári sósfürdő fejlődésképeségét illetőleg bővebb magyarázatot nem igényel, a számok világosan beszélnek.

* * *

Amint a marosujvári sósfürdő történetéből kiténik, tulajdonképeni befektetésnek csak az az 1086 frt 60 kr-nyi összeg tekinthető, mely az első berendezésre fordított. Az azután következett építkezések mind a fürdő jövedelméből történtek. A fürdő a lefolyt 26 év alatt maga magát annyira fejlesztette, hogy csak berendezése legalább is 30.000 frtot megér. Ritka dolog egy fürdő életében, hogy oly szerény kezdetből és csak saját jövedelméből s úgy szólva reklám nélkül aránylag rövid idő alatt annyira fejlesztesse magát. A marosujvári sósfürdő eddig sem hírlapokban, sem más módon hirdetve nem volt; eddig csak két prospektust adott ki 500—500 példányban 1890-ben és 1895-ben. Hirdetni nem is kellett, mert nagyságához képest mindig elég s néha tulsok vendége volt. Mivé fejlődhetett volna a marosujvári sósfürdő, ha egyszerre oly összeget fektettek volna bele, mint amennyit egyes erdélyi sóstavak mellé épített fürdőkre befektettek? Hol állana most a marosujvári sósfürdő, ha, mint pl. a tordai sósfürdőre, egyszerre 30.000 frtnyi összeget fordítottak volna beruházásokra?

A fennebb vázolt szép fejlődést és látogatóinak évről évre való gyarapodását a marosujvári sósfürdő leginkább kedvező fekvésének és czélszerű berendezésének

köszöni. Az azt felkereső fürdővendég a fürdő közvetlen közelében árnyas helyeket, sétautakat, elég jó lakást, a fürdőben pedig gyakran változtatott sósvizet talál, amely előnyökben más sósfürdőinken nem igen részesülhet. Maros-Ujvárnak a többi sósfürdők felett annyi előnye van, hogy könnyebben, kisebb költséggel és rövidebb idő alatt nagyobb szabású sósfürdőt sehol sem lehet létesíteni.

A kedvező körülmények, melyek Maros-Ujvárt egy nagyobb szabású sósfürdő berendezésére érdemessé teszik, a következők:

1. A marosujvári sósfürdő a sós talajon kívül, tehát oly helyen fekszik, hol az építkezés és befásítás lehetséges. A fürdőtelep különben már is meglehetősen fásítva van. Még a fenyező is szépen díszlik; a 8—9 évvel ezelőtt ültetett fenyezők már 8—10 méter magasak s igen erőteljesek.

Mint hogy Maros-Ujvárt a föld felületén sós vizet nincsenek és ott a sótest aránylag csak kis területen emelkedik ki a föld felületére, a fürdő és környéke oly szerencsés helyzetben van, hogy a sós vizet eredési helyétől nem kellett kilométerekre elvezetni, hanem a vízvezeték helyétől a vízvezetékig 500—600 méterre. E körülmény egy nagyobb szabású sósfürdő létesítésére felette nagy előny, mivel, eltekintve attól, hogy a kilométerekre terjedő vízvezeték költségei egyszerűen esznek, a vízvezeték évi fentartási és ellenőrzési költségei is rendkívül csekélyek lesznek. A hosszú vezetéknek esetleg felmerülő csőrepedéseket és alámosásokat sokkal több időbe kerül feltalálni, sőt oly sós vízvezetékkel, mely több kilométer távolban, mezőn vagy lakatlan helyen halad keresztül, az is megtörténhetik, hogy gonosz kezek a sós víz csempészése czéljából helyenként a vezetéknek megnyithatják, s így a jövedéki kihágás megatlása szempontjából a sós vízvezeték ellenőrzése folytonosan szükséges lesz. Maros-Ujvárt e körülmény a vízvezeték rövidsége és a már meglévő ellenőrzés miatt tekintetbe sem jöhet.

A marosujvári sósfürdő közvetlen közelében ettől keletre, ott, ahol jelenleg a nagy uszoda is van, oly térség húzódik el, melyet felette nagy kár lenne fürdő-célokra fel nem használni. Ez a terület mintegy 25 hold terjedelmű, kitűnő termő föld, építkezésre és befásításra igen alkalmas, kelet felől hegyektől, észak felől faktól védett. E terület gróf Teleki Ádám tulajdona és a gróf azt fürdő-célokra jutányos áron hajlandó átengedni, sőt maga is szándékozik a fürdő közelében néhány lakást építeni.

2. Maros-Ujvárnak nagymennyiségű, kiváló tisztaságú, különböző sótartalmú és hőfokú sós vizet vannak, melyek fürdésre mind alkalmasak. E vizet, amint már említettem, nem a föld felszínén vannak, hanem a sós bányákból és a sótestet körülvevő félkör alakú tárnákból vízemelőgépek segítségével húzzák a föld felületére. E tekintetben a marosujvári sósfürdőknek az a nagy előnye van, hogy a sós víz összetétele és hőfoka az időjárási viszonyoknak nincs annyira kitéve, mint a sóstavakban. Míg a sóstavaknak, mint a föld felüle-

szony érkezését császári rendelet előzte meg, amely minden felségsértésért, vagy közcselekedésért elítélnek kegyelmet adott. Egyszerre háromszázharminczhat magyar várfogolyról hullottak le a bilincsek, s a boszu pallosa egy ideig nem folytatta adáz munkáját. Az országos inség enyhítésére a császár kétszáz ezer forintot osztott ki.

A menyegző 1854-ben, április 24-dikén folyt le Bécsben. Ausztria ünnepelt páratlan fényvel, rég nem látott lelkesedéssel; Magyarország csak lelkeivel lehetett tanuja; kötögette sebeit; gyűjteni kezdte a reménység gyér szálait. A kegyelmi tény mint elvetett mag csirázott, lassan, alig észrevehetőleg. Végre 1857. tavaszán megjelent első hajtsa. A uralkodó pár hosszabb körutra indult Magyarországon. Hosszu, hosszú idő óta nem volt ily szép tavasza a nemzetnek. Mintha ösztönszerűleg érezte volna minden a közelgő megnyílás éltető lehetőségét. Mintha a tündéri szépségben ragyogó, angyali jóságtól sugárzó ifjú királyné hozta volna mindazt, ami ezt a tavaszt oly gyönyörtűvé tette; ami új életet árasztott szívekbe a rónákon és völgyeken! A nyíló természettel megnyíltak a szívek is. A magyar nemzet végre ismét kitárhatta szívét azok előtt, akiket Istentől nyert küldetésök a népek boldogítására hivatott el. És mint a gyermek, ki búját-baját mindig anyjának panasolja el, a királynén csüngött reménylő tekintetével; kereste és meg is találta az anyai szív melegét, véghetetlen jóságát. Ezek valának vezéricsillagai az uralkodó atyai szívéhez is. Amerre az uralkodó pár megfordult, mindenütt fényes és lelkes ünneplés tárgya volt. Az idők jobbrafordulásának biztató reménye volt a lelkesedés forrása. A fővárosban minden egyesült, amivel egy ország legmagasabb látogatóit méltóan fogadhatja. Csak épen egy dolog hiányzott: hogy a legmagasabb látogatók otthon is találják magokat benne.

Ezt a hiányt is a királyné enyészette el; mindenütt otthon érezte magát, s a magyarok otthonának édes-ségét hamar tudta éreztetni felséges férjével is. Az elhagyott budai vár-lak, az ő közbenjárására, ezután évenként többször adott kedves otthont a királynak. Ugyanezen látogatás alkalmával az uralkodó pár a nemzeti színházban is megjelent. Erkel és Doppler alkalmi operája „Erzsébet” került színpadra. Mely esend volt, amikor Udvarhelyi, szerepe szerint, egyszerre poharat emelvén, így kiáltott fel: „Éljen a király! Éljen a haza!”

Erre aztán a közönség is lelkesedve kiáltotta utána: „Éljen a király!” s felállva a királyi páholy felé fordult.

Az uralkodó mosolygó főhajtsával fejezte ki köszönetét, a királyné szemében könyek csillogtak, s ez áldáshozó könyek Josefstadban és Olmützben 121 magyar fogolynak adták vissza a szabadságot.

Minden, minden, ami ekkor történt, azt a boldogító érzést keltette a szívekben: hogy a magyar nemzet eljegyzési ünnepet ül. Eljegyezte magának az ifjú uralkodó szívét, Szent István koronájának méltó viselőjét. Ettől fogva mind sürűbb lett az érintkezés a nemzet és uralkodója között. A sürűbb érintkezés meghozta a kölcsönös megismerést; a megismerést követte a közeledés; a közeledés rendjén oszlani kezdett a hosszú és kínos félreértés; lassankint visszatért a kölcsönös bizalom és egyetértés; végül a szeretet és a szent frigy megkötése a kiegyezésben, az alkotmány visszaállításában, a nagy nemzeti menyegző a koronázásban.

Ámde az ösöktől öröklött drága kincsek visszaszerzése, a szenvedések kietlen pusztájában bolyongó nemzet átvezérlése az új korszak ígért földjére csak hosszú és nehéz küzdelmek után következett be. Amit a szabadságharc titáni erőfeszítéseiben az ősi vitézség

nem tudott elérni, azt most a nemzet erkölcsi erejének ellenállhatatlan hatalmával kellett kivívni és biztosítani. A küzdelem sikerének biztosítására a gondviselés megadta a szövetségest is a legjobb, legnemesebb női szív roppant erkölcsi erejében. A szövetséges Erzsébet királyné volt.

Tudom, érzem, hogy ifjú lelketek vágyát teljesítem, ha lelki szemetek elé idézem ennek az erkölcsi fegyverekkel vívott szabadságharcnak egy pár megragadó jelenetét, épen azokat, amelyekben a mi legdrágább szövetségesünk küzdött a nemzet ősi kincseiért.

Kezdte azon, hogy megtanulta nyelvet. Az ötvenes években a bécsi udvari körökben nem volt helye a magyar szónak. Erzsébet királyné ismerni, beszélni akarta annak a nemzetnek nyelvét, amely oly hamar megtalálta az utat szívéhez. A nemzet ünnepelt írójához, Eötvös József báróhoz fordult, hogy ajánlja magyar nyelvmestert. Eötvös Falk Miksát ajánlotta. Az utóbbi maga írja, hogy szorgalmasabb, lelkiismeretesebb tanítványt képzelné sem tudott. A tanulás olyan gyorsan haladt, hogy a nyelvtani órák csakhamar magyar nemzeti iskolává fejlődtek ki. A magyar szó kisérétében a magyar nemzet szelleme is mind nagyobb tért hódított a királyné szívében. Most már ismerni akarta a nemzet történetét is. Egy alkalommal a nyelvelvező épen a nagy vértanu, Batthyány Lajos körül forgott. Falk ismertette mint embert, hazafit és politikust... de midőn a nagy hazafi megrázó haláláról kellett volna szólnia, egyszerre félbeszakította a lezket. Haaztalan volt. A királyné miudent akart tudni egészen addig a véres tragoediáig, amelyben Batthyány életét befajezte.

— Honnan tudja mindezt? Ismerte Batthyányt? — kérde a királyné.

— A litteraturából tudom, felség.

— Minő litteratura beszél erről? Van róla könyv?

tén levő vízeknek járás szerint folyó vízeknek összeté mondható, mivel felületére, hol semmi befolyásul

Gyászün

Maros-Ujváron kath. templomokban tartották a királynén emléké

Mindenik temp végezte a gyászó lelkész, Jancsó, a templomot zsu Elsirattuk a le angyalát!

Hogy ilyennek zseuge fiatalsgg dobbanása sugja.

Az iskolákban gozzék s itt fog ujra meglevenerdemes a magya

Az áll. elemi i d. e. tartotta.

Jóvián iskolaig rekek szellemi vi bevezetett emléke emlékevei elsz növendék szavaltá áll. el. iskolai ta költeményét:

K i
Meg
A h
De s
A k

De l
— F
Eliz
Hon

S ig
Orgy
Elye
— A

— Van, felség Magyar Szabads Szeretném Az igenlő válas Hozza el ne — Bocsanat, f rancs, amelynek

— Miért? — Ez a könyv nán, nemzetem — És ha ez a — Akkor ez a

Falk elvitte dással olvasta a kor a nagy nemz jutottak, szemé moru lapokat.

Néhány nap ma — Él-e még H — Él, Felség — Hol?

— Genfben, m — Miért nem — Kitiltották, kült külföldre.

— Majd beszél szive igralmas, a száműzött.

— És Horváth Mi sohasem tudta n hetését.

a fűdő közvet-
kat, elég jó la-
oztatott sósvizet
nken nem igen
sósfordók felett
sebb költséggel
sósfordót sehol

aros-Ujvárt egy
e érdemessé te-

jön kívül, tehát
befűtés lehet
meglehetősen fű-
díszlik: a 8—9
10 méter ma-

ületén sósvizek
ak kis területen
fűdő és környéke
sósvizet eredési
vezetési, hanem
eterre. E körül-
tesítésére felette
egy a kilométer-
szerűen esznek,
ési költségei is
vezetékén eset-
bósásokat sokkal
sósvízvezetékkel,
n vagy lakatlan
phetik, hogy go-
ából helyenként
vélelki kihágás
etek ellenőrzése
árt e körülmény
glévő ellenőrzés

közleiben ettől
a is van, oly tér-
kár lenne fűdő-
let mintegy 25
ítkezésre és be-
hegyektől, észak
eki Ádám tulaj-
os áron hajlandó
fűdő közleiben

kiváló tiszta-
sósvízei vannak,
ízek, amint már
ak, hanem a só-
r alaku tárná-
ak a föld felüle-
sósfordónak az a
tetele és hőfoka
ira kiteve, mint
t a föld felüle-

erkölcsi erejé-
kivívni és biz-
gására a gondvi-
egjobb, legneme-
t. A szövetséges

gyát teljesítem,
erkölcsi fegy-
pár megragadó
a mi legdrágább
ncseiért.

üket. Az ötve-
nem volt helye a
smerni, beszélni
mely oly hamar
ünnepelt írója-
y ajánljon ma-
t ajánlotta. Az
b, lelkiismerete-
A tanulás olyan
akhamar magyar
ar szó kíséreté-
nd nagyobb tért
ismerni akarta
al a nyelvlecke-
s körül forgott.
s politikust . . .
aról kellett volna
czkét. Hasztalan
egészen addig a
életét befűzte.
Batthyányt? —

n róla könyv?

tén levő vizeknek, konyhasórtartalma és hőfoka az idő-
járás szerint folyton változik, addig a marosujvári sós-
vizeknek összetétele és különösen hőfoka állandónak
mondható, mivel e vizek oly mélységből jutnak a föld
felületére, hol az időjárási viszonyoknak mondhatni
semmi befolyásuk nincsen. (Vége következik.)

Gyászünnepélyek Maros-Ujvárott.

Maros-Ujváron f. hó 17-én a róm. kath. és görög
kath. templomokban, 18-án pedig az ev. ref. templom-
ban tartották meg a gyász-ünnepélyt megboldogult
királyné emlékére.

Mindenik templomban az illető hitfelekezet lelkésze
végezte a gyászos kötelességet s különösen az ev. ref.
lelkész, Jancsó, emelkedett szellemű imája hatotta meg
a templomot zsufozásig megtöltött közönséget.

Elsirattuk a legmagyarabb királynét, hazánk védő
angyalát!

Hogy ilyenek kell őt az utóknak átadnunk s a
zsege fiatalisággal megismertetnünk, szívünk minden
dobbanása sugja.

Az iskolákban kell, hogy legjobbjaink kultusza virá-
gozzék s itt fog a megdicsőült szelleme is újra meg
újra megelevenedni, hirdetvén, hogy „mégis szeretetre
érdemes a magyar!”

Az áll. elemi iskola első gyász-emlékünnepét 20-án
d. e. tartotta.

Jóvián iskolaigazgató tartott a kisdédek, tanuló gye-
rekek szellemi világának megfelelő, egyébiránt szépen
bevezetett emlékeztető beszédet. Móra és Szabolcska
emlékversei elszavalása után Kodra Iona VI. oszt.
növendék szavalta kegyeletes érzéssel Csiky Sándorné
áll. el. iskolai tanítónő e gyászünnepélyre írott alábbi
költeményét:

Királynénk halálára.

Meghalt a királyné!!

A híre megrázó,

De százsor lesújtóbb

A kegyetlen való!

Szerettük, tiszteltük,

Rajongtunk érte . . .

Ha itt marad köztünk:

Bizton ma is élne!

De ha szeretett is

— És ezt tudtuk róla

Elűzte a bánat,

Honnem maradhatta:

Jött, ment, utazgatott,

Felédést keresett . . .

Nemes szíve — igaz —

Ezért mégis vértett!

S így érte a balsors

Orgyilkos képében . . .

Elvetemült ember

— Merő érthetetlen —!

Aki véget vetett

A Legnemesebbnek:

Dicső, nagy Királynénk

Drága életének!

— Van, felséges asszonyom, Horváth Mihály írta a
„Magyar Szabadságharc” czímen.

— Szeretném olvasni. Megvan önnek?

— Az igenlő válasza gyorsan így szólt:

— Hozza el nekem.

— Bocsaúat, felséges asszonyom, ez az egyetlen pa-
rancs, amelynek lehetetlen engedelmkednem.

— Miért? — kérde csodálkozva a királyné.

— Ez a könyv ki van tiltva Ausztriából. Ha idehoz-
nám, nemzetemnek árta nek vele.

— És ha én a császártól engedélyt kapok rá?

— Akkor ez nekem parancs, Felség.

Falk elvitte a könyvet s a királyné nagy érdeklő-
déssel olvasta a magyar szabadságharc történetét. Mikor
a nagy-nemzeti tragédia legszomorubb fejezetéhez
jutottak, szemébe könyv toltul és sirva olvasta e szo-
moru lapokat.

Néhány nap múlva azt kérdezte:

— Él-e még Horváth Mihály?

— Él, Felség — válaszolt Falk.

— Hol?

— Genfben, mint száműzött.

— Miért, nem jön haza?

— Kitiltották, sőt halálra is ítélték. Ez elől mene-
kült külföldre.

— Majd beszéljek a császárral, — mondá; — az ő
szíve irgalmas, ő meg fogja engedni, hogy haza jöjjön
a száműzött.

És Horváth Mihály megkapta az amnestia-levelet, de
sohasem tudta meg, hogy kinek köszönhetette hazatér-
hetését.

(Folytatása következik.)

Összeszorul szívünk,

Lesújtott a lelkünk,

Hogy e vesztéséget

Is meg kellett érnünk! . . .

Gyászolj hát nemzetem,

Gyászold Királynédát,

Ilyen koronás főt

Az Ég is ritkán ad!!

S Te dicsőült Szellem,

Nagy és szent Királyné:

Oltalmazd hazánkat

Most és — mindörökké!

Vegyes hírek.

— **Olvasóinkhoz.** Mai számunkban kezdjük meg
közlését azon gyönyörű emlékebeszédnek, melyet a Beth-
len-főiskola gyászünnepélyén Fogarasi Albert tanár
tartott. A nagy terjedelmű emlékebeszédet képtelenek
vagyunk lapunk egyetlen számába beszorítani, de igye-
keznünk fogunk három számon át úgy beosztani, hogy a
megszakítás ne essék az összefüggés és érdekesség ro-
vására.

— **Papválasztás.** Magyar-Kapud ev. ref. egyház-
községe lelkészévé választotta P a p u c s Dávidot, a tár-
sas körökben is előnyösen ismert papjelöltet. Ugy az
új papnak, mint az egyházközségnek gratulálunk.

— **A nagyenyedi ev. ref. egyházmegye** szeptem-
ber 30-án tartotta évi rendes közgyűlését Nagy-
Enyeden a város háza dísztermében. A közgyűlésen
Sándor János esperes elnökölt és azon úgy az egyházi,
mint a világi képviselők tömegesen jelentek meg és a
napirendet kellő alaposággal tárgyalták le. A közgyű-
lés napján látogatott közebed is volt Harmath jövevű
vendégjében.

— **Vármegyénk őszi közgyűlését** főispán ő mel-
tósága október hó 29-re, az előkészítendő tárgyak
feletti tanácskozás végett pedig az első állandó választ-
mányi gyűlést október hó 19-re tűzte ki. Ez őszi köz-
gyűlésen lesz a vármegyei árvaszéki jegyzői állomás
is betöltve, melyre a pályázat ki van hirdetve.

— **Városi közgyűlés.** Nagy-Enyed város szeptem-
ber hó 30-án képviselőtestületi közgyűlést tartott. A
nagyon sok tárgy és érdekes közgyűlésről lapunk jövő
számában fogunk részletesen megemlékezni.

— **Gyászír.** A legnagyobb részvétellel regisztráljuk,
hogy Telegdi Árpád iparos polgártársunk szerető
neje, Lazistyán Róza szeptember hó 30-án, férje,
gyermekei s rokonai legnagyobb bánatára, hosszas és
súlyos szevedés után meghalt. Az elhalt egyike volt
a leggondosabb házi asszonyoknak, fáradhatatlan mun-
kássága által társnői közül messze kimagaslott. Teme-
tése e hó 2-án lesz a halottas háztól, honnét egy tö-
rekvő fiatal iparos szemefényét, gyermekei édes anyját
kísérik ki a temetőbe.

— **Szerencsétlen ifju ember öngyilkossága.**
Bíró Dezső, néhai Bíró Miklós ügyvéd fia, egyéves ön-
kentes, mint egy Kolozsvárról szeptember 30-án érke-
zett távirat tudatja, megölte magát. A szép tehetségű
ifju, ki először papi pályára készült, azután jogász lett
a kolozsvári egyetemen, valóban jobb sorsot érdemelt.

— **A nagyenyedi kaszinó** billiardistái hatalmas
mozgalmat indítottak, hogy a számos, valóban kitűnő
játékos ne legyen kénytelen felhagyni a karambol ne-
mes játékával a szolgálatot felmondott billiard-asztalo-
kon, mi igen természetesen a kaszinó jövedelmeinek
jelentékeny csökkenését vonja maga után. A választ-
mány méltányolta is az előterjesztést és 2 új billiard-
asztal beszerzését határozta el. Így tehát a tél folya-
mán újra eleven világ lesz a karambol-játszók körében
a kaszinó-tagok nagy öröme.

— **Az alsófehérmegyei orvos- és gyógyszer-
rész-egylet** évi közgyűlését október hó 10-en délután
3 órakor, Nagyenyeden, a városház nagytermében fogja
megtartani. Nagy-Enyed, 1898. szeptember hó 30-án.
Dr. Magyar Károly egyt. elnök.

— **Műkedvelői előadás.** Csak nem rég volt alk-
almunk látni fiatal iparosainkat a színpadon; már is
örömmel jelezhetjük, hogy e hó közepe táján ismét
fogjuk élvezhetni működésüket. Mint értesülünk, e hó
közepén színe hozzák a „Titok” című darabot,
melynek sikere érdekében a próbák már javában foly-
nak. Közönségünk figyelmét, már előre is felhívjuk
ifjaink támogatására.

— **Az őszi esőzés,** a szilyaiz-főző háziasszonyok s
a gyümölcszedők bánatára, a mezőgazdák az azonban
öröme, habár kissé későn is, szept. 30-án beköszön-
tött. Ha két héttel hamarabb jön, a szüretelők is na-
gyobb hálával fogadták volna.

— **Az iparostanuló-iskolák mizeriái.** A vallás-
és közoktatásügyi miniszternek tudomására jutott, hogy
az iparos- és kereskedő-inasiskolák növendékei rend-
szeresen elkerültek az iskolát s igazolni nem tudják el-
maradásukat. Az elsőfoku iparhatóság a mulasztások-
ért az illető iskolakerülők gazdáit megdorgálja, ahelyett,
hogy velük szemben az előirt büntetést alkalmazná.
Miután az iparostanuló-oktatás sikerét legfőbbként a

pontos iskolázás biztosíthatja, a miniszter utasította a
kir. tanfelügyelőségeket, hogy a mulasztás ügyét szigo-
ruan ellenőriző inasiskolai bizottságokat, ezek útján pe-
dig az igazgatókat arra utasítsa, hogy az igazolatlan
elmaradások ügyében fennálló rendeletekhez pontosan
és felelősség terhe alatt alkalmazkodjanak.

Mindenféle.

Gyászjel a Napon. Vozáry Pál mérnök, aki sokat
foglalkozik a csillagászatral, a következő érdekes dol-
got írja a „Szegei Napló”-nak:

„A Nap felületének azon táján, ahol napfoltok már
csak igen ritka esetekben szoktak mutatkozni, egy ki-
válóan hatalmas nagyságu fekete folt tünt elő f. hó
3-án, két nappal megelőzőleg ugyanazon a napon, ame-
lyen a királyné a megrendítő bünténynek áldozata lett.
A sötét fekete folt kétszer olyan nagyságu volt, mint
Földünk, s két összehasonlíthatatlanul kisebb és több
egész apró foltoktól követte haladt a Nap felületén a
napfoltok ismert pályáján tova. F. hó 9. és 10-ike közt
valami óriási, hatalmas erő mintegy szétrobantotta azt
s 10-én a foltoknak egész serege borította a Nap tá-
nyérjának a közepét, ahol a fő napfolt megkisebbedett
alakja egy körte, vagy mondhatnók szivalakra vál-
tozva meggyult. Ezen messze elterült sötét-fekete folt-
csoport mint egy gyászkiéret vonult tovább a Napon
s f. hó 16-án fordult át annak tulsó felületére, mint-
egy hirdetve az egész naprendszer elő lényének azt a
mély gyászt, azt a végtelen fájdalomt, amely minket
ért az idő alatt, amíg fekete raja a Napnak felénk for-
dult felületén uszott.”

Dudvaírtó. A kövezet közt fölburjánzott dudva el-
pusztítására a legegyszerűbb szer a következő: Főzzünk
3 kgr. meszet és 0.5 kg. porított kent 30 liter vízzel
vasedényben s főzés után higítsuk a folyadékot még
60 liter vízzel s ezzel öntözzük föl azután a benőtt
helyeket. Ily módon tisztíthatjuk el legkönnyebben a
kövezet közt az oly nehezen kirútható dudvát. Kertben
alkalmazva ez az eljárás semminemű kellemetlen ha-
tást nem gyakorol a körülálló fákra és növényekre,
ami rendkívül nagy előnye az ugyanily czéla alkal-
mazott s káros hatású dudva-irtókkal, mint petroleum-
mal, ásványi savakkal, gázvízzel stb. szemben.

Haramia gavallér. Berzieux Roger Cape, egy el-
züllött gavallér, akit rablásért ítélt el a párisi bíróság,
a vizsgálati fogságban regényt írt „Egy visszaeső em-
lékei” czímen. Berzieux diák korában sokat írt és ál-
lítólag nagyon jó stílus van.

Szerkesztőség:

Dr. MAGYARI KÁROLY. TÖRÖK BERTALÁN.

Kiadó:

Nagyenyedi Könyvnyomda és Papíráruhágyár részvénytársaság.

Nyomatott a Nagyenyedi Könyvnyomda és Papíráruhágyár részvénytársaság könyvnyomdájában.

655—1898. szám.

Árverési hirdetmény.

Alólirott kiküldött végrehajtó az 1881. évi LX. t.-cz. 102 §-a értel-
mében ezennel közhírré teszi, hogy a nagyenyedi kir. járásbíró
1898 V. 103. számú végzése által Gyulafehérvári Takarékpénztár
végrehajtó javára krakkói lakos Marinkas Tódor s társai ellen
225 frt. tőke, ennek 1897. év szeptember hó 17. napjától számítandó
6% kamatai és egyéb törvényes járuléka követelés erejéig elren-
delt kielégítési végrehajtás alkalmával bíróság foglalt és 650 frtra be-
csült Barb Ramulusnál 2 ló, 1 tehén, 1 eszélőgép felszereléssel és 2
szekérből álló ingóságok nyilvános árverés után eladtnak.

Mely árverésnek a 1898 V. 193. 2. sz. kiküldést rendelő végzés
folytán a helyszínen, vagyis Krakkóban az előjáró hazánál leendő
eszkölésére 1898. évi okt. hó 14-ik napjának d. e. 10 órája batáridőül
kittűzték és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel
hívatnak meg, hogy az érintett ingóságok ezen árverésen, az 1881.
évi LX. t.-cz. 107. §-a értelmében, a legtöbbet ígérőnek becsáron
alól is eladtni fognak.

Az elárverezendő ingóságok vételára az 1881. évi LX. t.-cz. 108.
§-ában megállapított feltételek szerint lesz kifizetendő.
Kelt Nagy-Enyeden, 1898. évi szept. hó 26. napján.

Gajzágó Simon,

kir. bír. végrehajtó.

1570 1—1

1898. évi 1972. szám.

fvb.

Hirdetés.

Alólirott m. kir. főbányahivatal kezelése alatt
álló marosujvári kir. kincstári nagyvendéglő és
tartozékainak 1899. évi január hó 1-étől számi-
tandó három évi tartamra leendő bérbeadása czél-
jából 1898. évi november hó 16-án délelőtti 10
órákor a marosujvári m. kir. főbányahivatal ta-
nácskozó termében szóbeli árveréssel egybekötött
zárt írásbeli versenytárgyalás fog tartatni.

Kikiáltási ár évi 1420 frt.

A zárt írásbeli ajánlatok a kikiáltási árnak
10%-át kitevő bánatpénzzel és 50 kros bélyeggel
ellátva, 1898. évi november hó 16-án délelő

10 óráig, azaz a szóbeli árverés megkezdése előtti időpontig, következő felirattal: „Ajánlat a kincstári nagyvendéglő bérletére“ a főbányahivatali pénztárhoz nyújtandók be.

Ezen időn túl beérkezett ajánlatok semmi szín alatt figyelembe vétetni nem fognak. A kellő felirással ellátott zárt írásbeli ajánlatokban az ajánlott összeg számokkal és betűkkel világosan kizárólag és határozottan kijelentendő, hogy ajánlattevő az árverési és szerződési feltételeket ismeri és magát azoknak aláveti.

Az árverési és szerződési feltételek a marosújvári főbányahivatalnál a rendes hivatalos órákban, a versenytárgyalást megelőzőleg bármikor megtekinthetők. A tárgyalás eredményének elvagy el nem fogadása, valamint a versenyzők közti szabad választás joga felsőbb jóváhagyásnak tartatik fenn.

Megjegyzendő, hogy a kérdéses vendéglő és tartozéka csupán azon minőségében használható, és oly vendéglősnek adatik bérbe, ki abban az üzletet személyesen kezeli.

Magyar kir. főbányahivatal.

Maros-Ujvár, 1898. szeptember hó 20. án.

1677. szám.

tkvi 1897.

Hirdetmény.

Kiscserged község telekkönyve birtokszabályozás következtében átalakított és ezzel egyidejűleg azokra az ingatlanokra nézve, amelyekre az 1886. évi XXIX. t. cikkben a tényleges birtokos tulajdonjogának bejegyzését rendelik, az 1892. évi XXIX. t. cikkben szabályozott eljárás a telekkönyvi bejegyzések helyesítésével kapcsolatban foganatosított.

Ez azzal a felhívással tétetik közzé:

1. Hogy mindazok, kik az 1886. XXIX. t. cz. 15. és 17. §§-ai alapján, ide értve e §-oknak az 1889. XXXVIII. t. cz. 5. §-ában és az 1891. XVI. t. cz. 15. §-a) pontjában foglalt kiegészítést, valamint az 1889. XXXVIII. t. cz. 7. §-át és az 1891. XVI. t. cz. 15. §-b) pontja alapján eszközölt bejegyzések, vagy az 1886. XXIX. t. cz. 22. §-a alapján történt törlések érvénytelenségét kimutathatják, e végből törlési kereseteket hat hónap alatt, vagyis **1899. évi márczius hó 31-ik** napjáig bezárólag a telekkönyvi hatósághoz nyújtsák be, mert ezen meg nem hosszabbítható záros határidő eltelté után indított törlési kereset annak a harmadik személynek, aki időközben nyilvánkönyvi jogot szerzett, hátrányára nem szolgálhat.

2. Hogy mindazok, akik az 1886. XXIX. t. cz. 16. és 18. §§-ainak eseteiben, ide értve az utóbbi §-nak az 1889. XXXVIII. t. cz. 5. és 6. §§-aiban foglalt kiegészítést is, a tényleges birtokos tulajdonjogának bejegyzése ellenében ellentmondással élni kívánnak, írásbeli ellentmondásukat hat hónap alatt, vagyis **1899. évi márczius hó 31-ik** napjáig bezárólag a telekkönyvi hatósághoz nyújtsák be, mert ezen meg nem hosszab-

bítható záros határidő letele után ellentmondásuk többé figyelembe vétetni nem fog.

3. Hogy mindazok, akik a telekkönyv átalakítása tárgyában tett intézkedések által, nem különben azok, akik az 1. és 2. pontban körülírt esetekben kívül az 1892. XXIX. törvényzikk szerinti eljárás és az ennek folyamán történt bejegyzések által előbb nyert nyilvánkönyvi jogukat bármely irányban sértve vélik, ide értve azokat is, akik a tulajdonjog arányának az 1889. évi XXXVIII. t. cz. 16. §-a alapján történt bejegyzését sérelmesnek találják, e tekintetben felszólalásukat tartalmazó kérvényeiket a telekkönyvi hatósághoz hat hónap alatt, vagyis **1899. évi márczius hó 31-ik** napjáig bezárólag nyújtsák be, mert ezen meg nem hosszabbítható záros határidő elmúltá után az átalakításkor közbejött téves bevezetésből származó bármilyen igényeket jöbízemű harmadik személyek irányában többé nem érvényesíthetők, az említett bejegyzéseket pedig csak a törvény rendes útján és csak az időközben nyilvánkönyvi jogokat szerzett harmadik személyek jogainak sérelme nélkül támadhatják meg.

Együttal figyelmeztetnek azokat a feleket, akik a hitelesítő bizottságnak eredeti okiratokat adtak át, hogy amennyiben azokhoz egyszersmind egyszerű másolatokat is csatoltak vagy ilyeneket pótlólag benyújtanak, az eredetieket a telekkönyvi hatóságnál átvehetik.

A kir. bíróság mint tkvi hatóság.

Balázsfalván, 1898. február 26-án.

A kir. járásbíró helyett

Preineszberger,
kir. aljárásbíró

5668 1-3

Kérje
The Continental
a Bodega Company.
világhírű spanyol és portugál
borait
Sherry
Portbor
Malaga
Madeira
Tarragona stb.
Kaphatók az összes finomabb
fűszer és csemege kereskedé-
sekben, valamint poharaként
az előkelőbb szállodák, kávéházak és vendéglőkben.
Saját fiók: Budapest
csakis: IV. Kossuth-Lajos és Ujvilág utca
sarkán, a Gentry-Casinoval szemben.

1897. 9. 20.

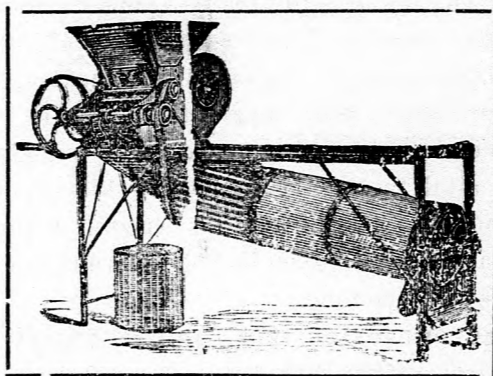
Millenniumi kiállítás 1896: Nagy millenniumi érem.

STAHEL és LENNER Budapest,

Trieur- és lemezlyukasztó-gyár.

Gyár: Katona József-utca 8-ik szám, Margit-híd és nyugoti pályaudvar közt.

1509 10-10

Malom-Trieurhengerek vagy burkolatai.

Lyukasztott vagy hasított lemezek tetszés szerinti nagyságban ipari vagy gazdasági célokra.

Arjegyzékek vagy mintakönyvek ingyen és bérmentve küldetnek.

Ajánljuk az általunk gyártott legjobb minőségű:

Trieurök: a konkoly és búkkönynek a buza, árpa vagy rozs közüli kiválasztására.

Trieurök: a zabnak vagy árpának a buza közüli és a gömbölyű magvak kiválasztására.

Lencsetisztító és osztályozó trieurök: az árpa kiválasztására és a lencse osztályozására.

Osztályozó Trieurök.

Szabadalmazott Trieur és osztályozó gépek minden gabonafaj tisztítására és tetszés szerinti osztályozására. — Elvállalunk Gutjahr és Müller, illetve Mayer rendszerű trieurök csekély költséggel a trieur beküldése mellett ezen szabadalmazott trieurökkel átalakítását.

EGÉSZEN FRISSEN ÉRKEZETT.

Mint több legelőnyösebben ismert magyar öntöttvas-kályha-gyárnak bizománya, ajánlok öntöttvas-fűtőket eredeti gyári áron 3-140 o. é. frtig, főző tűzhelyeket 5-40 o. é. frtig, bádóg takarektűzhelyeket 5-40 o. é. frtig, füstcsöveket, platteneket legelőnyösebben.

Nagy választékban **asztali, szalon- és éjjeli lámpákat**, minden képzelhető **olcsó** áron, valódi **császár-olajat** és tisztított **amerikai petroléumot**, melyek **égő gyufától** sem robbannak fel.

Friss töltésű savanyúvizek mindig raktáron vannak.

Borszéki, Salvator, Előpataki,
Karlsbadi, Giesshübl, Marienbadi,
Valódi **Nieder-Selters, Rákóczi keserűviz,**
Magyar **Margit**

Mint a hírneves budapesti Dietrich cég bizománya, van szerencsém tudatni, hogy minden fajta rumok **brazíliai**, jamaikai, ugy szintén **Arrac de Batavia**, valódi francia és belföldi cognak, minden fajta theák megérkeztek s eredeti gyári áron nálam kaphatók.

Teljes tisztelettel **BISZTRITSÁNY LAJOS.**

Tisztelettel értesítjük az építető közönséget, vállalkozókat és hivatalokat, hogy bizománysunk **Bisztritsány Lajos** urhoz Nagy-Enyedre nagyobb mennyiségű

Roman és Portland cementet

küldtünk. A beocsini cement legjobbnak bizonyult minden gyártmány

felett. Bizománysunk bármely állomásra a fentebbi beocsini gyártmányokból legelőnyösebben szállít bármekkora mennyiséget. Tisztelettel

BEOCSINI CZEMENT UNIÓ.

Bethlen-utcában

3 szoba, konyha, pincze, d'sznó-ól, tyuk-
ketrecz és faskamrával ellátva **kiadó.**

Bővebben értekezhetni **Bisztritsány Lajosnál.**

A leghiresebb gőzmalmi liszteket leszállított áron ajánlom.

Korona-tyukszem- és szemölcs-tapaszt mindenkinek ajánlok. Egy doboz ára 30 kr. Biztos eredményről szavatolok, ellenben a pénz teljesen visszaadom. **Friss caviárt, angolnát, pisztrángot, szárdiniát és orosz halakat** jutányosan ajánlok. Teljes tisztelettel

1345 35-52

Bisztritsány Lajos.

Friss székely turó és kaskavál mindig kapható.

Előfizetési feltét

helyben házhoz hordva vagy postán küldve:

Egész évre 6
Fél évre 3
Negyedévre 1

Hirdetések díja

□ centiméterenként 3 kr.
dők és gyárosok külön árke-
ben részesülnek.

Bélyegdíj 30 krajcár

Nyílt tér sora 20

Meg

Megvált

Az osztrák képviselőtestülettel szemben a magyar képviselőtestületnek a szentesi ülést követően a magyar kormány által közzétett határozatban van. A Badeni-fele szerződés dalmi gyűlést hevesen elutasították, napirendet vagy meg, ugyanezek a változtatott taktikát változtatták s egészen

Ausztriában eddig len volt legfontosabb ragrafusa segítségével szerződést is, mely előtt fekszenek s a tetnek, a 14. paragraf birodalom országyenyerejévé tenni. és az osztrák kormány által közzétett törvény által közzétett törvény, kicsikarjálgyűlés ellenzéke, latok tárgyalásában gást nem tesz, de a azt az obstrukciót, dokabb jelenetek sz kalmával már 55-0 mellette pedig még

Ez eljárás cseljani, az új szerződés alapján, akár rendez akadályozni, az országországnak az 18 tenni és olyan al t. cz. ellenére és ellenére is az eddig is fenntartja, mert tenni.

Ezen felül sem

Erzsébet

Irta és a Bethlen-kollégium elmondotta Fog

Később magánál váth Mihálynak — a szabadságharcz t s könyei ismét me

Mondjam-e, hogy Azok a könyek szabadságharczot s au az 1861-iki híres fe előttük a szabadság honszeretet is". E gyar nemzet szive „Minden nap új s des egy gyökerét s és bizalomnak". A erősítették a nem mat; megtermékeny laját, miként Izis nik csöppjükből a dott sugára csillant

Talán mindennél szent ügyének tisz amnesia után, Kon kot, magához hiva György urnak czim

Stáiringyorta egy csomag 35 krajcár.

Kilínó jó ízű csuka-kávé kilója 150. 2-210.